

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้เวลาว่าง และมีการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังอีกสถานที่แห่งอื่น ๆ โดยมีการพักผ่อนเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการด้านกายภาพ ด้านปฏิสัมพันธ์ และสถานภาพเป็นสำคัญ ปัจจุบันมีผู้สนใจและเข้าร่วมประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติและพื้นที่ป่าของประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2540)

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเทือกเขาพนมดงรักในพื้นที่จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ปราจีนบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งหนึ่งที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในลำดับแรก ๆ ของประเทศไทย เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศที่สวยงามเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ที่สำคัญที่ก่อให้เกิดน้ำตกหลายสาย มีลักษณะทางธรรมชาติที่สวยงามและมีสภาพภูมิอากาศที่เย็นสบายตลอดปี จึงเหมาะแก่การเดินทางมาท่องเที่ยวและประกอบกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ได้ตลอดปี โดยเฉพาะในฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวนิยมเข้ามาท่องเที่ยวที่เขาใหญ่เป็นจำนวนมากที่สุด ฤดูที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมรองลงมาได้แก่ ฤดูฝน เนื่องจากเป็นช่วงที่ธรรมชาติบนเขาใหญ่ชุ่มฉ่ำ ป่าไม้และทุ่งหญ้าเขียวขจี น้ำตกทุกสายมีน้ำไหลหลากสวยงาม และฤดูร้อนที่อากาศบนเขาใหญ่ยังเย็นสบายเหมาะแก่การพักผ่อน ประกอบกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีที่ตั้งที่ห่างจากกรุงเทพมหานครไม่มากนัก ทำให้ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นจำนวนมาก โดยเฉลี่ยปีละประมาณ 852,772 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 2555(ก)) จากปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากเกือบตลอดปี ทำให้อุทยานแห่งชาติจะต้องมีการจัดการการบริการการท่องเที่ยวและการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีความเหมาะสมและเพียงพอในรูปแบบที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสภาพแวดล้อม (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ 2548 (ก))

การจัดการพื้นที่ การให้บริการการท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการเข้ามาท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มากยิ่งขึ้น โดยพัฒนาในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติในประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้น

ดังนั้น จึงเห็นว่าการศึกษานโยบายการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ และการให้บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นประเด็นที่สำคัญ เพื่อให้ทราบว่านักท่องเที่ยวซึ่งเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ และการให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ และการให้บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นการสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยว และพักผ่อนภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวบริเวณลานกางเต็นท์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- 2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการให้บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- 2.4 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ และการให้บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- 2.5 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ และการให้บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

กำหนดพื้นที่เก็บข้อมูลบริเวณลานกางเต็นท์ลำตะคอง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ประชากรที่ทำการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวที่มาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ลานกางเต็นท์ลำตะคอง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 – 31 มีนาคม 2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ หมายถึง การจัดการพื้นที่บริการให้เหมาะสม เพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อน บริเวณลานกางเต็นท์ลำตะคอง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้แก่

- บริเวณพื้นที่สำหรับกางเต็นท์และประกอบกิจกรรมนันทนาการ
- บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- บริเวณร้านอาหาร
- บริเวณพื้นที่ลานจอดรถ
- บริเวณห้องอาบน้ำและห้องสุขา

5.2 การให้บริการ หมายถึง การที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่อำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามามีกิจกรรมท่องเที่ยวภายในอุทยาน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ได้แก่

- บริเวณด่านเก็บเงินค่าผ่านทาง
- บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- บริเวณศูนย์อาหาร
- บริเวณงานบริการด้านที่พัก
- งานบริการด้านการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
- สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

5.3 นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในอุทยานและพักผ่อนบริเวณพื้นที่ลานกางเต็นท์ลำตะคอง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

5.4 ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดการพื้นที่ลานกางเต็นท์ลำตะคอง และการให้บริการนักท่องเที่ยวในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ลานกางเต็นท์ และการให้บริการนักท่องเที่ยวในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

